

Szerkesztőség
és kiadóhivatal**Kassa**
Kossuth Lajos-útca 14.

Telefon szám 336.

Megjelenik d. u. 5 órakor.

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50
Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fillér.

FŐSZERKESZTŐ:
SZALAY LÁSZLÓ.FELELŐS SZERKESZTŐ:
FERDINÁNDY GYULA.SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
MURÁNYI JÓZSEF.

Március tizenötödike 1906-ban.

A „Napló” számára írta: **APFONYI ALBERT** gróf.

Budapest márc. 14.

Nem tudom, ünnepelték-e és miként március 15-ikét a Bach és Schmerling korszak alatt. Élttem már akkor is, de gyermek voltam és többnyire külföldön tartózkodtam. Az öregek azonban, a kik emlékezhetnek, ujjítsák meg emlékeiket és ama zord idők praecedensei nyomán oktassanak ki minket, hogy ma miként kelljen ünnepelni. Nem a formákat értem; hisz a mai absolutizmus, az összbiradalmi eszme mai törekvése az érvényesülésre, szintén különbözik amattól a formákban; de érzelmeink lényege épúgy csak ugyanaz lehet ma, a mi akkor volt, a mint a magyar állami souverainitás és alkotmány elleni támadás, lényegében ugyanaz.

A míg más irányítást nem nyerek, engem gondolataim Madách Ember tragédiájához vezetnek. A bölcséleti költészetnek e magyar megnyilvánulása történeti sorokban élénkbe állítja az emberiség fejlődésének két-két korszakát, melyek elseje föllendülést, emelkedést, boldogító hitet és reményt jelent, második pedig visszsaesést, csalódást, kiábrándulást. Nem véletlen, hogy magyar ember, midőn a történet bölcsészetét költői alakban akarta megírni, éppen erre a rendszerre talált. Öntudatlanul a magyar nemzet sorsának átérzése irányította őt és a magyar nemzet tragédiáját írta meg az ember tragédiájának neve alatt.

Hányszor hitte már ez a nemzet, hogy eljutott szenvedéseinek végéhez, hogy most már állandó biztosságban fogja élvezni alkotmányos szabadságát! Hiába hitte; a kiábrándulás néha nyomban követte az alig meggyökerező hitet, néha némi időt engedett a hit megerősödésére; de megjött valami fátumszerű szükségességgel, és ha késve jött, ha jött, a mikor már nem várták, a mikor az érett tapasztalás is átengedte magát a biztosság érzetének, mikor már nem zsenge füvet taposott el, de érésnek indult kalászt, annál kegyetlenebb volt, annál kétségbeejtőbb.

Utolsó két kiábrándulásunk ennek a két csalódási típusnak jellemző példája.

1848, a mely március idusával indult meg, az a büszke 1848, az önálló magyar állam, a nemzeti önrendelkezés teljességének törvénybe

iktatása, a népszabadság és a királyság frigyének megpecsételése, a tüntető nemzeti erő megnyilvánulása, a szebb jövő biztos záloga! Hej be rövid ideig tartott az örömmámor, a mely téged üdvözölt: egy pár hónap volt az egész; azután jött — a mit mindnyáján tudunk és sulyosabban nyomta nyakunkat a rabíga, — mint valaha.

A zuhanás annál fájdalmasabb volt, minél magasabbról estünk ilyen mélyre.

De ime új korszak szürkülete következik be: megvirradt az 1867 hajnala. Bölcs férfiak azt tanácsolták a nemzetnek, hogy ne repüljön az ég felé oly magasra, mint 1848-ban; az igények lefokozásában látták a biztosságot, az alapozás szilárdságával vélték pótolni az épület nagyságát; szilárd alapon, nemde? tovább építhetnek a későbbi nemzedékek; az erősségek, úgy gondolták, mind megmaradtak, csak a tornyok disze vált szerényebbé: legalább nem hull reánk, nem temet romjai közé az első rázkódtatásnál.

S a kezdet igazat adott e bölcsenek és jóknak; a míg ők éltek és őrítáltak, az erősségekbe nem loptódott be az örökké lesben álló ellenség; saját erejüket az erősség erejének vélték és e hitöket, a melyben boldogan hunyták a végső álomra szemöket, a nemzet többsége osztotta.

Valjon osztja-e még? Valjon tulélte-e e hit 1906. február 19-ikét? Vagy talán ápril 11-ét várja, és azt, a mi azután jön, és ez lesz életének halálának krízise?

A legjobb esetben tehát élet-halál közt küzködik hitünk.

Hiába volt a nemzet szerény és alkalmazkodó, hiába fokozta le a prózai okosság színvonalára azt a vágyat, a legtermészetesebbet, a legkiírthatatlanabbat, a magától értetődőt, a mely minden más nemzetnél erény, csak a magyarnak tudatik be bűnül: hogy élni akar mint nemzet, csak úgy, a mint az ember épkez-láb akar maradni; a fátum újra bekövetkezett, a sisiphusi kő újból legördült, az önvédelem ismét osztályrészünk.

Ime a magyar ember tragédiája!

De hogyan is végzi Madách? Indokolatlanul bár, de a bizalom hangján: „Bizva bizzál” —

Ugyanezt mondom én, de indokoltan.

Az emelkedés és süllyedés változó képeit ne csak úgy nézzük, hogy minden ébredő reményt kiábrándulás követett, de lássuk azt is, hogy minden gyengülés után jött a megerősödés, minden rombolásból kiépült az új erőd, minden sirból volt föltámadás.

Ha pedig a hullámvonalat egész történelmünkön át végignézzük, úgy eltűnik lelkünk ből a csüggedés utolsó nyoma, mert hegyen-völgyön keresztül, az irány emelkedő.

Vagyunk, gyarapodunk, megerősödünk. Minden újabb támadás ellen tökéletesebb fegyverzetel küzdünk, mint a minőt a megelőző támadással szemben szegezhetünk. Mindig győzünk és minden győzelmünk teljesebb az előbbinél.

Békét nem szánt nekünk a gondviselés, de úgy teremtett meg — hála legyen neki érte — hogy a harcot kiálljuk és benne fejlődünk jobban, mint sok más a békében.

Igy lesz most is. Ime mily nagy, mily lélekemelő látvány a küzdő nemzet óriási tábora, s mily nyomorultak a nemzet ellenségeinek apró sikerei! Mint az a vert had, a mely futása közben itt-ott védtelet városokat sarcol, apróbb csapatokat kézre kerít és falvakat gyujtogat, úgy keresnek a nemzeti erővel szemben — nyilvánvaló tehetetlenségükért — kárpótlást azok nyomorgatásában, a kiket állásuk nekik védtelenül kiszolgált. Tisztviselőket felfüggesztenek, a kiket majd visszahelyezünk, békés polgárok gyülekezése ellen hadseregeket mozgósítanak, rikkancsok ellen csatákat nyernek, bosszantanak, ingerelnek és — semmire sem mennek. Eredményt biztosan csak annyit érnek el, hogy bálványukat, a nagyhatalmi állást, alapjaiban megrendítik; ha sokáig garázdálkodnak, végkép tönkreteszik: a nemzetnek azonban egyetlen gyökérszálát sem képesek elvágni; a nemzet, bár szenved, de él tovább, de edzettebbé válik, tisztábbá és félelmesebbé; kiselejtezi magából hűtlen fiait, felismeri intézményei gyenge oldalait, okul az újjáépítés munkáján s rendületlen nyugalommal várja azt a pillanatot, a melyben a hatalom az erőhöz kény-

telen fordulni, hogy hatalom maradhasson.

Az erő pedig a nemzet és más erő, mint a nemzet, nincsen.

Ünnepeld tehát csak március idusát, magyar nemzetem, ünnepeld azzal a komolysággal, mely a harc nehéz órájához illik, de azzal a benső örömmel is, a melyre a győzelem számítani bizonyossága feljogosít.

Fel a szivekkel, a magasba!

— Sziráki és a politikai pörök. Sziráki Barna törvényszéki elnök, a politikai bűnperek vizsgálatát dr. Rácz Ernő kir. vizsgálóbírótól elvonta Vajjon miért? Azért, mert Rácz Ernő pontosan, lelkiismeretesen teljesítette kötelességét s mert tisztában van a bírának törvényben biztosított függetlenségével. Ugy látszik, az önálló gondolkodású, jó judiciumu bírók nem bírnak az elnök sympathiáját. De nincsen is rá szükségük. Az önzetlen működés, önmagában s a nyugodt lelkiismeretben bírja működését. Megfordul még a világ sora Magyarországon is.

Kitartás!

A kassai magyar társadalomhoz.

Irta: Szalay Lászlóné Pogány Ilona.

Kassa, márc. 13.

Az az élénk viszhang, a melyet a magyar nők kötelességéről e lapban írott soraim keltettek, feladatommá teszi, hogy nyilvánosan is elismerjem, hogy a kassai nők hazafiságába vetett hűttemben nem csalódtam, sőt az eredmények még az én reményességemet is meghaladták.

Hálásan mondom köszönetet munkatársaimnak, a kassai nőknél a kik igazi lelkesedéssel vették kezükbe a hazai ipar pártolásának ügyét, hálás köszönetet a kassai közönségnek, a melynek lelkes támogatása a megindult mozgalom eredményét már eddig is biztosítja.

Es felelő az a tapasztalat, a melyet zarándok utunkon szereztünk, hogy Kassa társadalmának minden rétege, szegény és gazdag, egyaránt lelkesedéssel sorakozik a kibontott zászló alá s hogy a hazaszeretet tüze ép úgy áthatja a kunyhóknak, mint a palotáknak lakosait.

TÁRCA.

A Pilvax-sarok.

Irta: Murányi József.

Sietnem kell néhány mondanivalómmal. Az idő tavaszra fordul, a szérük alján már fenik a szántó-vasat, nemsokára meg kell fogni az ekeszarvát. És nem tudom, mire rügy ütözködik a galyakon, eladdigra ki hol tapossa a fényes hátú új barázdákat, merre bontogatja a száraz rögöt. Mert akikről néhány karcolatom volna, maholnap szerte-szélednek. Mint hajdanta Cincinatus elvégezvén hojának tartozó kötelességeit, visszatért az eke szarvához, visszatérnek ők is a tavaszi illatártól szagos anyaföldhöz. Mert hát vetni kell, ez a természet rendje és ők, miután elvetették a hazaszeretet, a férfias önfeladózás magjait, mennek ismét új magokat hinteni. Ki tudja, a kétféle mag melyikéből zsendül a szebbik termés? Adja Isten, hogy az első fizessen büszke, dus kalászkokkal, az első, melyet dermesztő téli fagyban hintettek el a magyar lelkek termő talajába.

Igen téli fagyban, egy rettentően dermesztő, egy tragikusan emlékezetes télen

Alkalomszerű annak megemlézése, épen a mai napon, a szabad eszmék országos emlékünnepe, mert ebből látjuk, hogy az a testvéri érzés, a mely 1848. március 15-én a magyar sziveket egybe forrasztotta, ma is él szívünkben s egyesít minket a haza szolgálatában.

Ma már ezrekre megy azoknak száma, a kik Kassán a hazai ipar pártolására fogadalmat tettek! s a mi mozgalmunk hatása országsszerte érezhető. A sikerben tehát most már nem kételkedhetünk, a gyakorlati eredmények most már biztosítva vannak, mert velünk éreznek s áldozatok árán is támogatnak minket a hazafias kassai kereskedők, a kiknek hálás elismeréssel tartozunk. Azonban ezeket a hazafias kereskedőket, a mi hűséges munkatársainkat támogatni szintén kötelességünk, mert ha kizárólag náluk vásárolunk, ezzel nem csak a hazai iparnak, de városunk fölvirágzásának is nagy szolgálatot teszünk.

Most már csak kitartásra van szükség! A társadalomnak minden rétege fokozódó lelkesedéssel tartson ki tehát a magyar ipar pártolásában, versenyezzünk egymással a nemes cél szolgálatában s ezzel a legméltozobban ünnepelehetjük meg Magyarországot újraébredésének évfordulóját.

Vármegyei közgyűlés.

— A bemenetel ellenőrzése. —

Gróf Pongrácz Ferenc a vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait folyó hó 20-án délelőtti 10 órájára rendkívüli közgyűlésre hívta össze.

Napirendre tizenhét tárgy van kitűzve. A tárgyak legnagyobb része a különböző albizottságok kiegészítése. A tárgysorozatban szerepel továbbá a vármegyei készpénz feltelegnek gyümölcsözötés végett leendő elhelyezése.

A közgyűlési terembe Pongrácz gróf emberei a biz. tagokat csak azon esetben bocsátják be, ha a meghívót a belépéskor felmutatják. Kivánatos tehát, hogy a biz. tagok feltétlenül hozzák magukkal a meghívót, ne hogy kellemetlenkedéseknek tegyék ki magukat.

Ezen közgyűlésen ujabban is hatalmas formában fog megnyilvánulni a vármegye törvényes ellenállása.

Abauj vármegye közönsége az ősi alkotmányvédelmében mind ez ideig tanusított komoly és határozott fellépése, alkotmányos magatartásával méltán vonta magára széles ez ország figyelmét s érdemelte ki az egész ma-

kezdődött a magvetés. Nem reszketett a kezük, nem volt egyetlen félénk-gyáva férfi sem Abauj-Torna vármegye tisztikarában. Kemény kuruc gerinccel néztek a gőgös hatalom szemébe s mikor aztán jött a csendőrszurony, felemelt fővel távoztak a védőbástyáról.

Csak hadállásukból szorította ki a vármegyei tisztviselőket a szurony-erdőkre támaszkodó erőszak, de nem győzedelmeskedett felettük. Csak a törvény szívet furta keresztül a zsandárbajonett, az ő gerincüket meg nem puhította. Öreg hajdu-legények a falhoz dőlten sirtak, mikor kezdődött a nagy költözökös. A kik szemtanúi voltunk, a vérünk lázadt, indulatunk tüzesen lobogott, de szólni nem szólhattunk. Csitt. A törvényt viszik keresztjáró utra, a törvényt feszítik meg fölbérelt poroszok. Csitt. Ők hallgatnak, egy arcizmus se rándul meg, ugy mennek egyenes gerinccel, mögöttük a két-két zsandár, hallgassunk mi is. Hejh, ez volt a magvetés. Ha valaha eljutunk hamar eljutunk — hogy igazságaink napja kiragyg s a nemzet fölött tornyosuló felhők kárpítja szétszakad, ezeknek a magvető férfiaknak néma hálával megszoríthatjuk a kezét, ezek a vármegyei tisztviselőik saját testüikkel emeltek torlaszokat a nemzet ellen robozva megindult végzetnek.

gyar nemzet osztatlan tisztelétét és becsülését. A vármegye törvényhatósági bizottságának alkotmányos érzésében rejlő óriási erkölcsi erejével szemben tehetetlenségre van kárthatva a törvénytelen erőszak; ezen erkölcsi erő acélvértjén hatástalanul tompulnak el a nyers hatalomnak már-már szakadozó tegzéből kilőtt nyilai.

A törvényhatóság autonomiáját felfüggesztheti gróf Pongrácz Ferenc, de arra soha sem lesz képes, ha még egyszer annyi szuronyra is támaszkodik, mint ma, hogy a bizottság tagjainak lelkéből az alkotmányosságnak, a törvényhez való áthatatos hűségnek érzetét kiolthassa.

A vármegye a március hó 20-iki közgyűlésen is fölemelt fővel, nyugodtan fogja továbbra is a támadás fegyvereihez mérve védelmét folytatni.

Asztal barikádok a közgyűlési teremben.

A vármegyei székház nagytermét az ideiglenes szereplésre hivatott új tisztviselők, Pongrácz Ferenc gróf utasítására, a régi től teljesen eltérőleg rendeztették be.

A hosszú zöld posztóval bevont asztalok egészen másképen vannak felállítva a tanácskozási teremben, mint a multban voltak, a mikor még a bizottsági tagok és tisztviselők között a szabad járás-keles, közlekedés biztosítva volt.

Ma megváltozott a terem régi képe. A teremben a főispáni helyiségbe vezető ajtó-tól egészen az alispáni szoba ajtajáig terjedő vonalon asztalok vannak felállítva akként, hogy azok teljesen mintegy ketté osztják a termet. A ki a folyosóról vezető nagyajtón lép be, csak is az asztalokig juthat, azok teljesen elzárják tovább az utat.

A terem jobb oldalán elhelyezve volt előadói (jegyzői) emelvény helyéről eltávolított.

A központi új tisztviselők a közgyűlésre az alispáni szobán át együttesen vonulnak majd a terembe s a főispán elnöki székétől jobbra-balra fognak elhelyezkedni, a közönséggel tehát szemben lesznek. Mondják, hogy a kültisztviselők közvetlen a közönség előtti sorban foglalnak a hosszú asztalok mellett helyt, ugy hogy Pongrácz Ferenc gróf elől-hátul, jobbra balra hívei táborával lesz körülveve.

A közgyűlési terem ezen berendezése Pongrácz gróf és tisztviselői testi épségének megóvása érdekében alkalmazott preventív intézkedés.

A lobogó nem lázít. A magyar lobogó szent. A nemzeti lobogót az ügyésznek elkoboznia nem szabad. Minden kassai polgár lobogót tűzzön ki házára március 15-én.

Téli volt s ma már a hóvirág elbuvik az olvadásnak indult hólepel alól. Sietnem kell mondanivalómmal, ma még együtt vannak, holnap-holnapután talán hiába keresném őket...

Az alkotmányos időkben a megyei székház tájéka állandó sürgős-forgás színhelye volt. Községbéli emberek sűrűn jártak ki s be, ma olyan mint egy elátkozott kastély. Ember nem vetődik arra, ha csak nem de- tektív. Hivatalt viselő személy elkerüli, ha csak nem oda parancsolta csendőr. Aki mégis rá szánja magát, hogy oda tévedjen, nagy teher fekketik a vállán, akkor is százszor vissza fordul, valaméddig viselheti baját. A pénzen vásárolt ember dudvák, az új tisztviselők is gyorsan sompolyognak ki kettésébe, hármasába bujva, hogy egymással fedjék szegyenüket, ha ugyan szegyenkezni tudnak. És sompolyognak a házak tövében, ember nem járta elhagyatott utcákon, ronda csapszékekbe, hol tanuk nélkül gyorsan megehetik a szükséges ele- delt. Minő szegény, nyomorult páriák le- hetnek, hogy ily hitvány sors is csábitotta őket. Mennyi lelki gyötrődés emésztheti a szélrózsa minden irányából ide plántalt ember-dudvákat — ahogy ezt a szegyenke- nyeret végig élük.

Az önkény krónikája

Dühöng az abszolutizmus.

— A „Napló“ tudósítójától. —

Az alkotmánytipró hatalom erejét megfeszítve, gazol keresztül jogon, törvényen, vélemény szabadságon. Egy nap krónikáját itt adjuk s ebből is látható, hogy a nemzeti ellenállás oly erő, melylyel nem bír s melynek leigázására már a neveltségesség határáig elmegy. Tanulság: kitartás, rendületlen bizalom s a győzelem a miénk!

A megyefőnök kinevez.

Pongrácz megyefőnök most teszi teljessé kinevezett tisztikarát. Tegnap nevezte ki Mészáros (Fleischmann) Albertet Budapestről IV. aljegyzőnek. Mészáros csak úgy vállalt hivatalát, hogy vasuti fogalmazónak neveztek ki. E napokban Fenyves Árpád helyettes árvaszéki elnök és Fónagy Ödön árvaszéki ülnök tették le az esküt Pongrácz kezébe. Még egy alügyész, egy árvaszéki jegyző és az V. aljegyző állása töltendő be. Evvel teljes lesz a kinevezett tisztikar. Amint értesülünk, Pongrácz a hanyagabb és kifogásolható multtal bíró kreaturákat e napokban ki fogja cserélni alkalmasabb elemekkel, amelyeket Budapesten szedett össze.

Tilos a kokárdaviselés?

Pongrácz megyefőnök nagyzási hóbortjában már a cári deszpotizmus határait is túllépte. Tegnap a sikerült rikkancsüldözés után a kokárdás gyermekek üldözését vette célba. Ukázt intézett Zágróczky Gyula tanfelügyelőhöz, amelyben meghagyja neki, hogy az összes kassai elemi iskolák tanulóit tiltsa el a nemzeti színű kokárdák viselésétől. A rendelet tanítói körökben, amelyek Pongrácz megyefőnök illetéktelen beavatkozását egy ízben már erélyesen visszautasították óriási felháborodást és elkeseredést okozott. Természetesen újból visszautasítják a hatalmi hóbort merényletét a vélemény szabadság ellen, amelyet még külsőségekben sem tűr meg a „népjogok“ kormányának kassai kreaturája. Erre csak egy feleletet adhat Kassa közönsége, hogy aki eddig

Mert a magvetésnek van már egy hajtása. A kassai társadalom számkivetette kebeléből azokat a szerencsétleneket, kik a hazájuk letörésére munkáló hatalom eszközei lettek, kiket a „nyomor és szenvedés“ jel-szava alatt elűzött becsületes tisztviselők helyett hozott Kassára a megyefőnök.

Van már egy hajtása a magvetésnek. Sivatat nekik a nyüzsgő utca, temető kert az embersokaság, nincs egy talpalatnyi hely, hol szívesen látják őket, nincs egy baráti kéz, mely jobbukat elfogadná. Egy külön társadalom a társadalom testében, az ő kis hitvány táboruk. Egy csomó giz-gaz, mit ide sodort a piszkos ár. Hejh, ha egyszer ez a zavaros megtisztul!

Van az Andrassy kávéháznak egy szöglet asztala. Valaki tréfásan elkeresztelte Pivax-saroknak. Itt találkoznak naponta az erőszakosan elűzött vármegyei tisztviselők. Aminő elhagyatott ez idő tájt a vármegyei székház, oly élénk ez az asztal. A jó bajtársak, akik egy szálíg elestek az alkotmányvédelemben, ide gyülekeznek estende. És a Pivax-sarok ma a vármegye eleven, lobogó lelke. Felemelő látvány elnézni a magyar férfi típusoknak ezt a büszke bokréját. Pajkos humor csillan meg beszédes ajkukon,

kokárdát nem viselt kokárdát tüzzön ki a mellére! Fel a kokárdákkal.

Pongrácz rikkancsokat üldöz.

Pongrácz megyefőnök napról-napra neveltségesebbé válik. Tegnap is komikus dolog történt vele a városháza előtt, amint a közigazgatási bizottság üléseire ment. A megyefőnök mellett egy rikkancs haladt el. Amint Pongrácz a gyereket meglátta, vér-vörös lett és a rendőrségre sietett be, ahol kiabálni kezdett, hogy a kolportázstílalmat kijátszani hagyják, mert ő most is egy rikkancsot látott lapot árulni. Egy rendőr ki is jött és el akarta fogni a rikkancsot, de Szentlélek Gyula városi tanácsos odalépett és kijelentette Pongrácznak, hogy ő a lapot megrendelte és a rikkancs neki hozta a lapot a városházára, ahol még rajta kívül is sok megrendelője van. A magyarázat dacára a lapokat Pongrácz parancsára elvették, de a rikkancsot szabadon bocsátották. Így teszi magát neveltségessé a megyefőnök.

Bánfalvy—Grecsman életéből.

Bánfalvy Gyula tb. főszolgabíró, kit szolgálattételre a kassai járásba osztott be gróf Pongrácz Ferenc, tulajdonképpen Grecsman volt temesi aljegyző. Temes vármegyében Grecsman aljegyző működésére élénken emlékeznek vissza a vállalkozók, kik Temes vármegyében az utak kiépítését csinálták. Temes vármegye alispánja jól ismerte Grecsman aljegyző volt utügvi referensét, annyira jól, hogy utját vágta Grecsman Temes vármegyében aljegyzői működésének. Temesből került Grecsman Budapestre, onnan Kassára.

Az árvaszék — csődött mond.

Ma kaptuk a következő értesítést, a mely az árvaszék tehetetlenségéről szól. A restanciák száma meghaladja az 1800-at. Ennek az ijesztő hátraléknak a magyarázata a következő. Az új alakok közül egyedül Fekete Endre kinevezett árvaszéki elnök dolgozik úgy, a hogy. Polák János és a többi kinevezett ülnök alig mutatkozik a hivatalban és ha valami aktát elintéznék, Fekete kénytelen az ügyet visszaadni, mert rosszul intézték el. A darabokat a földről szedik föl ahol össze-vissza vannak hányva a porban és a kinevezett urak nem tudják magukat tájékozni. Csak Korponay Mihály irodatiszt tud felvilágosítást adni a feleknek. Az ő munkája nélkül az árvaszék működése régen megakadt volna. A megakadás veszélye így is minden pillanatban fenyegetik az árvaszéket.

Bercsényi kiadónak nincsen semmi dolga, mert nincsen kiadni való ügydarabja. A

tréfálnak, nevetnek, pedig ebben az egész nemzeti küzdelemben az elmozdított vármegyei tisztviselők voltak egyedül azok, kik életük sorsával kockázatos elhatározást üzentek. Ha valakinek oka volna elszomorkodni, joggal szomorkodhatnak — mert tőlük kariert, ekzsztenciát, nyugalmat, biztos megélhetést ragadtott el a törvény ellen támadó martalóc had. És hónapok óta nézem őket, bizony kétkedő ingadozásnak, reménytelen borúnak, tespedésnek, esüggedésnek futó árnyékát se láttam.

Mert ők a magvetők! Még mindig a magvetők, tőlük tanuljunk férfiaságot, ön-feláldozást, büszkeséget, magyarérzést — honszerelmet.

Jönnék is hozzájuk. A ködmönös paraszt oda cihelődik, elpanaszolja baját, sérelmét, könyező szemekkel, mintha csak száz és Tiborc támadna a földből. Elsirja, hogy katoná pusztít éléskamrájában, ágyas házában, udvarnépe becsületében. Elsirja lelke fájdalmát, hogy jobbágyi sorba veti vissza a népet, a pillanat hatalmától elszédült gögös erőszak. Meghallgatják, de nem segíthetnek rajta, mégis megy vissza a paraszt megnyugodott lélekkel. Az ő bajának van egy orvossága: az emberséges jó szó, a biztató, a türelemre, megpróbáltatásra juhászító tisz-

kinevezett alakok ugyanis nem tudják elintézni az aktákat és ha elintézik, rendszeresen visszakerülnek, mert rosszul vannak elintézve.

Urhölgyek a szinpadon.

— Nagy műkedvelői előadás Kassán. —

A kassai előkelő társaságokat nagy esemény izgatja. Szalay Lászlóné urhölgy kezdeményezésére április hó 19-én és 20-án nagyszabású műkedvelői előadást rendeznek a kassai urhölgyek, egy gyönyörű cél megvalósítása a kassai magyar iparvédő egyesület érdekében.

Ma még nincs meg ez az egyesület, de a magyar iparpártolás nagyarányú társadalmi akciójának állandósítása megköveteli, hogy mielőbb meglegyen. Es meg lesz, mert amit egyszer egy lelkes urasszonyreg élén Szalayné elhatároz, annak aztán nincs többé akadály. Nincs, mert nem ismerik az agitálás nehézségeit, nem ösmerik a közöny jogosultságát, ahol mutatkoznak, ott a meggyőződés szavával s azokkal a lebilincselő fegyverekkel, melyek csak a magyar urasszony tulajdonságai, kapitulálásra bírják.

A műkedvelői előadás előkészületei már nagyban folynak. Résztvesz benne mintegy 120 kassai és vidéki urhölgy s ezenkívül temérdek ur. A műkedvelői előadás föllep Vay Mártha grófnő, Szalay Lászlóné és Murányiné Záray Gizella urnők, továbbá színre kerül az Ocskay brigadéros első felvonása és az Egyetlen leány című társadalmi vigjáték. A műkedvelői előadás műsorát festői élőképek zárják be.

A műkedvelői előadás iránt az egész felvidéken már is nagy érdeklődés mutatkozik. Mivel az előadás célja tisztán társadalmi irányu, hangsúlyozzuk, hogy politikai vonatkozása nincsen.

A magyar iparpártolás oly eszme, melyet a politikai pártállás eltagoltságait nem tűri s melynek sikeres megvalósítása az egész kassai társadalom kötelessége.

Folyik a lélekvásár.

(Küldöttségtoborzás a megyében.)

Forrói tudósítónk szenzációs táviratban értesít bennünket arról a küldöttségtoborzásról, amelyet Pongrácz ügynökéi a megyén pénzzel és igé-

tes szó. És megye haza a falujába várni; nincs is nála csöndesebb ember többé.

Uri népe a megyének is sürtün bebetekint. Itt már az ellenállás megbeszélése járja. Hozzák a híreket. Felbérelt lázítók uszítják a népet az „urak“ ellen. Piszkos förmedvények özönével árasztják el a közönséget. Küldöttséget verbuválnak ezüst tallérok árán a lakájbezirkerek, mert a gögös és hiu reklámgróf pávaféskében hizelgő fecsegést szomjaz. De vasvillával szalad ki a határból a vigéc! A népet ámitani nem sikerül. Majd meg a megyei törvényes alkotmányvédelem dolgáról esik szó. A megyei közönségre még komoly feladatok várnak. Adózni kell a tisztviselők eltartási alapjára s a gyűjtést titokban folytatják.

A Pivax-sarok ma még élénk, de amint a napsugár jobban megenyhül, lassan elszéled majd a társaság. Vissza a földhöz, az eke szarvához — mint hajdanta Cincinnati. Ott a tavaszi illatától szagos földelken sok a szántani-vetni való. Már is hire jár, hogy konkolyt hintenek lelketlen lázítók a nép lelkébe. Egyet-kettőt fordul az ekevas, hejh, kizöldül ott a mi termésünk. Csak jól meg kell fogni az ekeszarvát!

retekkel szemérmetlenül folytatnak. A távirat így szól:

Tegnap olyan dologról szereztem tudomást, amely minden abauji magyar embernek arcába kergeti a vért.

Meg akarják beesteleníteni megyénket. Valami Klein József nevű izraelita tanító, aki jelenleg Alsó- vagy Felső-Mislyén nevelőskodik, az egész megyét bejárja és egy Fejérváryhoz menesztendő küldöttséget toboroz csengő pénzzel és ígéretekkel. Ugyilátszik, hogy magasabb körökben nagy súlyt fektetnek arra, hogy az ellenállásban vezető megyéből nagy küldöttség járuljon a tábornaszernagy elé, mert Klein József Forrón mindenkinék, aki vállalkozik, 100 kor.-t és ingyen gyorsvonati utazást helyez kilátásba.

Ez a jeles alak már hetek óta járja a vidéket nem nagy sikerrel, de tájékozottságára és Pongráczczal való összeköttetésének bizalmas voltára vall, hogy Bánffy kilépéséről már két hónap előtt már mint perfekt dologról beszélt.

Vállalkozása a megye magyar vidékein teljes kudarccal végződött, a szegény és korrupt északi tót községekben azonban sikerült a küldöttséget verbuválni, amelynek központja Mislyén van. Mislyén, amint értesültem, már meg is alakította a haladó-pártot. A kiküldöttséget mislyei és környékbeli tótok fogják alkotni. A botrányos dolog úgy pattant ki, hogy egy 18 éves forrói itaalembert Selymes Ignácot szintén felszólított, hogy menjen vele Budapestre Fejérváryhoz, de Selymesnek 100 korona helyett csak 70 koronát ígért, mert még kiskoru.

Selymes az arcátlan ajánlatot visszautasította, Forróról pedig eredménytelenül kellett menekülnie a lélekvasárlónak, mert a nép izekre szedte volna szét, amikor megtudta, hogy mi járatban van.

Vasárnap úgy állt a dolog, hogy a mislyei küldöttség teljes és indulásra kész. E napokban tehát olvasni fogjuk hogy Fejérváry egy Abauj-Torna megyei küldöttséget fogadott.

**Az elnök ur
nem politizál.**

Pedig az ifjuság sem politizál.

Kiutasított gimnazisták.

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, márc. 14.

A kassai főgimnázium ifjusága minden esztendőben nagy fénnel ünnepli meg a magyar szabadság ébredésének ünnepét, március 15-ét. Esztendők óta bevett szokás, hogy az ünnepélyen való megjelenésre a kassai társadalom előkelőségeit az ifjusági önképző-kör két tagja személyesen kéri fel. A régi tradíciókhoz hiven most is sorra járták a társadalom nevesebb személyisé-

geit. Így a többek között meglátogatták Sziráky Barnát, a kassai kir. törvényszék elnökét is felkérték, volna szives az ifjuság ünnepélyét jelenlétével megtisztelni.

Az elnök ur szigoruan, mint amikor bűnös delikveneket vallat, szurós tekintettel mérte végig az ifjakat és kemény hangon a következőket mondotta:

— Politikai felfogással ellenkezik, hogy az ilyen hazafias ünnepélyeken megjelenjenek. Tehát nem megyek el!

A kiutasított ifjak, akik a konvencionális udvariassági kötelességnek eleget tettek, meghajtották magukat és némán távoztak.

Nagyon sajnáljuk, hogy egy oly exponált állásban levő férfiu, mint a törvényszéki elnök ur, az ifjuság lelkes hazaszereztét a magasabb politika szempontjából bírálja el. Miért a magasabb politikát nem értjük, nem is akarunk ily magaslatra emelkedni. De ha politikai pártatlanságának akart netán kifejezést adni, erre sokkal szerencsésebb alkalma nyílik. Például nem lett volna szükséges, hogy a politikai bűnpörek vizsgálóbírói tisztét elvegye Rácz Ernőtől. Ez a magasabb politikai magaslat bizony nem pártatlanság, hanem nagyon is pártpolitika elnök ur. És ha ezért netán Ön sajtópört indít, nem szeretnők, ha Ön volna bíránk.

Elgázolt iskolás leány.

— Az apa boszut áll. —

Ma reggel 8 órakor az Erzsébet-téren járó-kelők rémes jelenetek voltak tanui. A közúti vasut egy kis leányt gázolt el. A baleset áldozata most élet-halál között lebeg a kózkórházban.

Vas Erzsébet 11 éves iskolás leány ma reggel a Hunyadi-utcai iskolába ment és utközben megállt a közúti vasut Erzsébet-téri kettős sínparjának a váltójánál. Eppen akkor közeledett oda a tehermozdony egy teherkocsival. Hertel Győző mozdonyvezető a lassan haladó mozdonyról csak akkor vette észre a gyermeket, a mikor már csak öt lépésnyire volt tőle. A gyermek a két sínpar között állt és a mozdonyvezető csengetése annyira meglepte, hogy fejvesztetten arra a sínparra lépett, a melyen a vonat jött. A mozdony a szerencsétlen leányt elgázolta, úgy, hogy mire a vonat megállt, a lábai rémesen össze voltak zúzva. Nagy tömeg verődött össze, a mentőlegénység is rögtön megjelent a helyszínen és a kózkórházba szállította a baleset szerencsétlen áldozatát. A kórházi orvosok véleménye szerint a kis leány sérülései olyan súlyosak és vérvesztesége is olyan nagy, hogy felépülése kétséges. A rendőrség kihallgatta Hertel Győző mozdonyvezetőt, a ki azt mondta, hogy a mozdonyt nem lehetett idejekorán megállítani.

A szerencsétlen gyermek atyja, Vas János, gőzfűrdői alkalmazott, 9 óra tájban értesült a borzasztó balesetről. Elkéseredésében rögtön elrohant Hertel Győző Virág-utca 8. szám alatt levő lakására, a hol a mozdonyvezetőt felelősségre vonta és megtámadta a herkuleszi termetű Vas fojtogatni kezdte a vézna mozdonyvezetőt és ha a szomszédok Hertel kiáltására közbe nem vetik magukat, bizonyosan megfojtotta volna.

Az atléta termetű ember egészen megröppant a fájdalom sulya alatt és bűnügyi feljelentést fog tenni a mozdonyvezető ellen gondatlanság miatti súlyos testi sértés, esetleg emberölés címén.

TÁVIRATOK.

— A Napló eredeti távirata. —

Ferenc Ferdinánd a királynál.

Budapest, március 14.

Bécsből jelentik, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnap 5 negyed óra hosszat tartó kihallgatáson volt a királynál. A tanácskozás tárgya részletesen nem tudható, valószínű azonban, hogy a szövetkezett ellenzék magatartásáról volt szó. A kihallgatásnak nagy következményeket jósolnak.

Hadtestparancsnokok Bécsben.

Budapest, márc. 14.

E hét szombatjára a monarchia összes hadtestparancsnokait Bécsbe rendelték. A tanácskozás tárgya a hadsereg mai állapota. Ezzel kapcsolatban azt következtetik, hogy a király megváltoztatta eddigi álláspontját, azonban aggodalomra nincsen ok.

Fejérváry fenyegetése.

Budapest, márc. 14.

Fejérváry Géza miniszterelnök környezetében ma azt beszéltek, hogy a darabont ügyvivő erélyesebb rendszabályok alkalmazását helyezte kilátásba s ez a kardesörtes a katonai tanácskozásokra vezethető vissza.

Nagy villamos robbanás.

Budapest, márc. 14.

A Déli vasúti társaság budapesti pályaudvarán, valószínűleg egy égő szivar által okozva, ma óriási robbanás történt. A többek között Geritt János munkás életveszélyesen megsebesült.

Szélvihar a fővárosban.

Budapest, márc. 14.

A fővárosban tegnap dühöngött szélviharok áldozata van. Az egyik Molnár Mária, akít a vihar egy a földhöz terített, hogy lába törött. A másik áldozat egy Kecskés nevű ács munkás. Mind a kettőt a mentők vették gondozásba.

Aki a gyilkost elfogja.

Berlin, márc. 14.

Az államügyészség 1000 márka díjat tűzött ki annak, aki a Weininger gyilkosát elfogja, vagy nyomára vezet.

Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottsági tagjaihoz.

Abauj-Tornavármegye törvényhatósági bizottsági tagjai felkéretnek, hogy ez e hó 20-án megtartandó rendkívüli vármegyei közgyűlésen **kivétel nélkül** mindannyian megjelenni sziveskedjenek.

HIREK.

Uj férfiak lapunk élén.

Olvasóközönségünk ma örvendetes változást tapasztal a Napló homlokán. Szalay László volt országgyűlési képviselő, az országos nevű politikus, a megyei ellenállás kimagasló vezére diszt és büszkeséget kölcsönöz nekünk, mint főszerkesztő. A felelős szerkesztői tisztséget Ferdinándy Gyula, a csendőr szuronyokkal elmozdított vármegyei tb. főjegyző tölti be. Mindkét kimagasló névnek publicistikai erejét ösmeri olvasókö-

zönségünk, már eddig is érdeklődéssel olvasták emelkedett szellemű cikkeiket. Ezentúl a Naplónak szentelik teljes írói tevékenységüket. A Napló szerkesztője és tulajdonosa továbbra is Murányi József.

Megerősödött férfiakkal hisszük, hogy a Napló a nemzeti ellenállás hasznos fegyvere leend.

Március idusa Kassán.

Az ideai kassai márciusi szabadságünnepek rendkívül impozánsak és felemelők lesznek. Március idusát az idén minden testület, minden egyesület és minden intézet nagy fényvel és ünnepélyességgel fogja megülni. Hiába fordul Pongrácz megyefőnök kicsinyes eszközökhöz, hogy az ünnepségek külső díszét csökkentse, a szabadság napja annál beszédesebb tiltakozás lesz az önkény ellen. Az ünnepítő tizezrek lobogóerdővel és kokárdák tömegével fognak felelni a hatalmas hóbort kicsinyes ukázaira. A kassai ünnepségek a következők:

A Kazinczy-kör ma, 14-én délután 5 órakor a Schalkház-szálló dísztermében tartja ünnepségét.

Az ünnepi beszédet Nyulászy János dr. mondja. Szavalnak Rác Ede dr. színművész és Tóth Árpád joghallgató. Rác Gyula zenekarával működik közre.

A színházban ma Fáy Flóra és Rác Ede szavalnak, azután Vachott Imre „Budavár bevétele” kerül színre.

Holnap, e hó 15-én, az egyesült főiskolai ifjuság tartja a színházban nagyszabású ünnepségét, amelynek műsorát már közöltük.

A kereskedők köre e hó 18-án, vasárnap délután 5 órakor a Schalkház-szálló dísztermében tartja ünnepélyét. Szalay László beszél, Kondráth Ilona színművésznő és Kulcsár Albert szavalnak, a Kereskedők dal-köre pedig közreműködik.

Aznap és ugyanott délelőtt 10 órakor a munkásság tartja szabadságünnepét. Beszélnek Molnár Miklós szocialista párttitkár és Szebenyey József szerkesztő. Lesz több szavallat is és a munkásdalárda is szerepel.

A katólikus legényegyesület Rákóczi-körüt 3 száma alatt levő nagytermében e hó 15-én este 8 órakor dr. Horváth Lajos tart előadást az 1848-49. szabadságharerről.

A gimnázium ünnepélye ma 14-én és holnap 15-én délután 5 órakor, a főreáliskoláé holnap, e hó 15-én délelőtt 10 órakor tartatik meg.

— Apponyi Albert és a Napló. Külön is felhívjuk olvasóink figyelmét a Napló mai vezércikkére, a melylyel gróf Apponyi Albert a nemzeti ellenállás tüneményes tehetőségű vezére tüntette ki lapunkat. Büszkeséggel indítjuk utnak a hatalmas szépségű cikket. Hiszünk, hogy itt Abaujban és Kassán a lelkekre oly mély hatás fog gyakorolni, hogy utána még nagyobb mértékben lobban föl az ellenállás ereje.

— A kassai zszurnalisztika köréből. Herboly Ferenc, lapunknak alapítása óta buzgó főmunkatársa, ma kivált szerkesztőségünk kötelékéből és a Kassai Hírlap kötelékébe lépett be főmunkatársi minőségben.

— Március idusa és a katonatisztek. Meglepetést keltett mindenütt azon bizalmas katonai parancs, a melylyel a tényleges álmányú katonatisztek szigorúan eltiltattak attól, hogy a március 15-iki ünnepségeken megjelenjenek.

— Pongrácz készül a választásokra. Pongrácz a legutóbbi budapesti tömeges megyefőnökjárás alkamából megkapta az instrukciókat az új választások előkészítésére. Erre vall legalább az a körülmény is, hogy a megyei központi választmány legutóbbi ülésén Páris kinevezett alispán-helyettes akadékoskodott, hogy a megyei választó-, összeíró küldöttségeket és később az esetleges választási elnökségeket a saját szája

ize szerint állíthassa össze, nem pedig az ellenzéki szellemű bizottság akarata értelmében. A választások kiírása mellett szól az is, hogy Pongrácz tegnapi az összes járási főszolgabírákat beidézte. Kassán volt Schmidt Dezső hernádszadányi, Füzesséry Emil dr. gönci, Barcsik József szikszói, Gyulassy Gyula szepsii és Kormos Béla tornai járásfőnök. A főszolgabírákat titkos instrukciókkal Vojnárovics főispáni titkár látta el.

— Megmásított kinevezés. A kultus ügyvivő Paulay Rózsi állami kiseddévónőnek Tornagörgöről Pécsujfalura való áthelyezését hatályon kívül helyezte.

— Kassaiak és Abauj-megyeiek ünnepe Budapest. Tavaly alakult meg Budapesten az „Abauj-Tornamegyeiek és Kassaiak-köre”, amely nagy missziót teljesít, mert társadalmi életet és otthon teremt annak a sok kassai és megyebeli embernek, akit a sors a fővárosba vetett és az elszegényedett földieket szükség esetén kisebb-nagyobb segélyekkel gyámolítja. A körnek 100-nál több tagja van, akik túlnyomó részben főiskolai hallgatók. A kör, amint rétháti Kövér Tibor elnök és Vidor Miklós titkár meghívója bennünket értesít, e hó 15-én csütörtökön a nemzeti szabadságünnep napján a Wurglits nagyvendéglő külön helyiségében diszgyűlést tart. A műsor a következő: Elnöki megnyitó, tartja rétháti Kövér Tibor; Talpra magyar, szavalja Balázs Győző; hegedű szóló, előadja Soltész Elek; Urányi Emil: Március 15-én, szavalja Schönwald Zsigmond; ünnepi beszéd, tartja Vidor Miklós; hegedűszóló, előadja Reguly Kálmán; Március idusa: Urányi Emiltől, szavalja Kalmár István.

— Olvasóink figyelmébe. Ma megjelent Holczér cégnek hirdetésére, tisztelettel felhívjuk a t. hölgy olvasóink b. figyelmét, amennyiben magunk is meggyőződünk arról, hogy az ott felsorolt cikkek, igen szép és dus választékban láthatók. Érdeklődésünkre, hogy miért nem teszik ki, díszes kirakataikba, az elegáns és eredeti modell darabjaikat, azon felvilágosítást kaptuk, hogy csak is azon okból, mert részint kárt szenved a kirakatkban, másrészt pedig a rossz utánzás-tól óhajják megóvni. Miért is az érdeklődő hölgy közönségünknek ajánljuk el nem mulasztani az üzletben megtekinteni fentemlített darabokat s a hazai ipart pártolva, b. megrendeléseiket megtenni.

Színház, művészet.

— Stephányiné Kállay Anna vendégjátéka. Csiky Gergely nagyhatású színművét, az „Örök törvény”-t választotta a második fellépéséül Kállay Anna. Es pedig Sylvia szerepét, mely gyakorlott színésznő művészi talentumát is ugyancsak próbára teszi. Szeretnők azt irni vendégjátékáról, hogy sikerült a nehéz szerepet jól megját-szania. Az igazság ellen vétenünk azonban nem szabad, még ha olyannyira is rokonszenves nekünk a vendég. Talán kisebb szabású szerepekben, a fejlődés kezdetén álló tehetsége érvényesülhet. Kitűnő művészi alakítást nyújtott Szeghő. A többi szereplők is jók.

KÖZGAZDASÁG.

Gerlóczy Béla felolvasása a takarékoságról.

— Az iparosok figyelmébe. —

Gerlóczy Béla a „Kassai Jelzalogbank” kitűnő vezérigazgatója „Néhány szó a bankügyletről” cím alatt vasárnap felolvasást tar-

tott a kassai kath. legényegyesületben. A felolvasás egyik szép részletét megszívleléstül a kassai iparosoknak itt közöljük:

A Hazai Takarékpénztár megalapítása előtt, maga Pest vármegye bocsátott ki egy úgynevezett rövid köznépi értesítést az egybegyűlt rendek által helybenhagyott megyei takarékpénztárról. Ennek egy példánya véletlenül birtokomba van. Nem saját szavaimmal fogom tehát a takarékoság hatását magára az egyénre és az egész hazára nézve kifejtetni, hanem felolvasok ebből az értesítésből pár sort. Minden egyes szavát megfigyelendőnek és megszívlelendőnek tartom. Fejtegeti azt, hogy jövendőjét mindenki csak úgy biztosíthatja, ha félretett tőkepénzecskevel bír majd így folytatja:

„És lehet-e a világi életben egy-egy nyájásabb érzet, boldogítóbb szivnyugalom, mint az, ha valaki jó rendben tudja állapotját, a jövendőitől nem remeg, a maga vagyont, sorsát naponként növekvésében látja, s ezek tudatában vidám, jókedvű, munkára serény, Isten, haza, felsőség iránt háládatos, törvények iránt engedelmes, szelíd józan erkölcsű, s mindezeknél fogva egészséges nyugodt, elégedett? Az ilyennek nem nehezek polgári terhei, mert könnyebben megbirja azokat nem csüggesztők, nem aggasztók sorsának kedvetlenségei, mert magán tapasztalja, hogy a szorgalmas és takarékos ember ezek mellett is szépen boldogulhat, és idővel nevezetesen javíthatja állapotát, gyermekeit alkalmasabban nevelheti, háznépének több-több kényelmet szerez, szőlőt, házat, házhelyet vehet, adózásait megválthatja, vagy még nemesedésre is érdemeket gyűjthet, vagy gyermekei gyűjthetnek. Hiszen a jobb jövendőnek biztos reménye és a lelki nyugalom főképp azok, mik az életet boldogítják.”

És ha ekként hazánkban lábra kap a szorgalom és takarékoság, a keresetpénz nem vándorol korezmába, nem fecserelettik el könnyelműen eszem-izsomra, a cseléd nem üz rajta ruhabeli fényt, s sorsa feletti héjazást, mily nyereség fog az lenni az egész hazára nézve. Mily boldogság leend józan ártatlan erkölcsűek között lakni, kik közt nyugton élvezheti kiki a maga szorgalmának gyümölcsét. Valóban kiszámíthatlanok a takarékpénztáraknak miután azokkal megmagbarátkozott mindenki, üdvös jótéteményei mind egyes lakosokra, mind az egész hazára nézve. Nagy igazságok jelennek e pár mondatban, szívleljük meg mindnyájan és takarékoskodjunk. Mindnyájan jól ismerjük hazánk mai bizonytalan helyzetét, kétszeres szükség van erre! Ha jól tudom a kassai kath. legényegyesület tagjainak legnagyobb része az iparos osztályból kerül ki. Tisztelt uraim, nagy missio, nagy feladat vár önökre, az iparos osztályra, nagy reményekkel nézünk az önök jövő működése elé! Mi a társadalom tagjai már is mindent elkövetünk a hazai ipar pártolására, Kassán lehet mondani ki van már mondva az osztrák ipar bojkottja. A közelmúlt napokban egy lelkes urnő, egyik helyi lapban a nőkhöz is meleg átgondolt és nemes szavakkal fordult a hazai ipar pártolása érdekében, és felszólítása visszhangra talált. Nem kell fejtegetnem, hogy mi férfiak nagy erőfeszítéssel sem érhetünk célt, ha a nők a honleányok és asszonyok nem mondják ki szintén a hazai ipar pártolását. Ettől várok én igazi eredményt.

Tisztelt barátaim ifju iparosok, a kis erők egyesülése utján nagy eredmények érhetők el, ne csüggedjenek, iparkodjanak, takarékoskodjanak, gyűjtsenek, használják ki a nemzet hangulatát, teremtsék meg a hazai ipart.

Önök is hasznát fogják látni, a nemzeti vagyon is gyarapodni fog és édes hazánk is nagy lépéssel fog haladni az önállóság felé. Ezt jelszavakkal kiküzdeni nem lehet. ezért munkálkodni kell az ég áldása legyen önökön és hasznos tevékenységükön.

Kitűnő kassai bor, Janik-féle termés. — Kimérés a Japán-kávészóban.

Holzer

KASSA, Fő-útca 21.

Legujabb tavaszi felöltők, costümök, blouse-ok és pongyolák.

H O L Z E R

cs. és kir. udvari szállító
Kassa, Fő-útca 21.

Meglepő jó hatsanak bizonyult írja: Kossuth Ferencz, dr. Rózsaffy Alajos a budapesti m. kir. államrendőrség főorvosa, dr. Tóthfalussy Gyula a MÁV. h. főorvosa, Hindy Szabó László belügym. tanácsos, báró Bánffy Farkasné, számtalan előkelő orvos stb.

INDASZESZ
(sós borszesz)
csusz, rheuma, fejfájás ellen.
KASSÁN kapható:
Pallaghy Kálmán
drogériájában.

A csendőrségi ruhaszállító-vállalat
KASSA, RÁKÓCZI-KÖRUT 6. sz. csendőrségi laktanya, 7. sz. ajtó) szakmában teljesen jártas munkásokat, akik az

egyenruhakészítést
tökéletesen értik,
azonnali felvételre keres.

Jelentkezni a fenti címmel azonnal lehet.

A Pesti Hazai Első
Takarékpénztár-Egyesület

SORSJEGYEIT

napi árfolyamon elszámoljuk és a
Sorsjegyekre előnyös feltételek mellett megfelelő

KÖLCSÖNT

is nyújtunk.

Kassai Jelzálogbank.

A valódi természetes
!! eredeti Málnási !!

Málnási Mária forrás

természetes alkalis sós savanyúvize páratlan hatásu a légző szervek, a gyomor és bélhuzam o hurutos bántalmainál, a tüdőtuberculozis minden o o o stádiumában. o o o

Gyomérégést azonnal megszüntet.

Egyedüli forrástár Kassán:

Vizy Domokosnál.

Uj találmányu
légszesz-lámpa.

Egy lángból két lángnyi világosságot ad az eddiginél tiszteresebb, nagyobb fényvel és a mostaninál még kevesebb gázfogyasztással. Lámpa üveg az új rendszertü légszeszvilágításhoz nem kell. A harisnyáknál óriási megtakarítás.

A lámpát kívánatra bemutatja felvidéki egyedüli elárusítója

Manđl Jenő

Kassa, Fő-utca 114.

Több kassai üzletben már bevezetve.

Angster József
és Fia

orgona és harmonium gyár

PÉCSETT.

A budapesti lipótvárosi bazilika
— nagy orgonájának építője. —

Ajánljuk kitünő hangu és erős szerkezetü crescendó, különösen a legujabb légnymatu (pneumatikai) rendszer szerint épült orgonáinkat igen jutányos árak mellett, művészies o o o o kivitelben o o o o

Gyárunkból eddig 520 új orgona került ki.

Raktáron kitünő hangu harmóniumok minden nagyságban (170 koro- o o o nától 1000 koronáig.) o o o

Mindennemü javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Alapított 1867-ben!

Arjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Elsőrangú műfestő és vegyi gépmosó intézet.

Bradovka Gyula

VEGYÉSZETI RUHATISZTÍTÓ ÉS KÉLMESTŐDE

KASSA, Kossuth Lajos-utca 24. szám.

Vegyileg tisztítanak és festetnek

női-, uri- és gyermekruhák, csipkefüggönyök és kézi-
munkák stb.

Vidéki megbízásokat pontosan teljesítenek.

Eredmény utólérhetetlen.

Gép- és gőzüzem.

Gyors szállítás

ARNHEIM S. J.

cs. és kir. udvari szállító.

PÉNZSZEKRENY

és

TRESSORGYÁR

BUDAPEST,

GYÁR: V. ÁRBOC-UTCA 3. SZÁM.

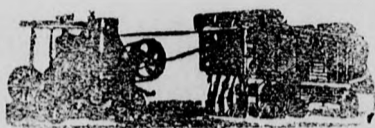
(Váci-ut mentén.)

MINTARAKTÁR: V. Erzsébet-tér 17.

Tűz, betörés

és thermitbiztos pénzeszekre-
nyek, páncélszekre-nyek, páncélszobák. Tűzmentes könyv-
és okmány szekre-nyek. SAFE
DEPOSITEK.

GAZDÁKNAK FONTOS.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb benzin-
motorok minden gazda által, vizsgázott gé-
pész és hatósági engedély nélkül üzembe
helyezhetők, kapcsolatban a legelismertebb
országú cséplőgépekkel, előnyös áron és
edvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Budapest, V., Váci-ut 30. sz.

Allandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplő-
gépek mindenkor üzemben láthatók — Tel-
jes jótállás kitűnő működésért — Árlap ingyen

Két középiskolát végzett, 14 éves fiuk

tanulókul

felvétetnek VITÉZ A. ut. könyvnyom-
dájában Kassa, Kossuth Lajos-u. 16.

Üzlethelyiség
Pesti-ut 3. sz. alatt
rögtön kiadó.

Kassai Jelzálogbank r. t.

FŐ-UTCA 4. SZÁM

Betétek könyvecskére és folyószámlára.

Törlesztéses jelzálog-kölesönök

25—65 évi időtartamra. Elszámolás levonás nélkül
teljes értékben készpénzben. — A telekkönyvi keresz-
* túlvitel minimális költséggel van egybekötve. *

Zálogleveles kölesönök díjmentes közvetítése. — Con-
versiók lebonyolítása. — Értékpapírok, idegen pénzek
vétele és eladása. — Szelvények levonás nélküli beváltása.

Minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

Hirdetések

a „NAPLO“ számára felvétetnek a
kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca
16. szám alatt.

Egy ca 1600 □ m² rakhelynek vagy farak-
tárnak alkalmas utczára nyíló terület bérbeadó.

Közelebbit QUIRSFELD JÁNOS üzletében.

Kassai ötvös-művészet.

LANDAU A.

ékszerész üzletében, Kassa, fő-útca 63.
(Városháza-épület)

dús raktáron találhatók a legmodernebb éksze-
rek, arany- és ezüst tárgyak, az ötvös művé-
szet remekei.

Saját készítményü ékszerek.

Vidéki megrendelésre mintát küld a cég.

LANDAU A. kirakata a briliánsok káprázatos
szép kiállítása.

Kassai ötvös-művészet.

**MAGYAR GYAPJÚÁRU-
KATONAPOSZTÓ- ÉS TAKARÓ-GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZSOLNÁN.**

ZSOLNA 1903. május 15-én
Surgony-úton, Postagyár

*Tisztelt Neumann M. úrnak
Budapesten.*

*Erővel készséggel igazoljuk,
hogy a nálunk megrendelt
valódi kék Cheviot „Admiral”
Melton „Hungaria”
szürkés Cheviot „Zsolna”
szürke Diagonal
szürke Double
Zsolnai gyártmányt képez s ezen áruk a legjobb
belföldi gyártásból készülnek miert is azok jószág-
ért bízottságot vállalunk.*

Tisztelettel
MAGYAR GYAPJÚÁRU-
KATONAPOSZTÓ ÉS TAKARÓGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZSOLNÁN.
[Signature]

*Hivatkozva a tuloldali levélre, értesitem a t. vevő-
köszönetet, hogy a felsorolt cikkek úgy nálam, vala-
mint az összes magyarországi fióküzleteimben és pedig:
Arad, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Pécs, Pozsony,
Nagyvárad és Temesvár, allandóan kaphatók.*

Tisztelettel
Neumann M.
Budapest, Múzeum-körút I. sz.

Férfi-öltöny

Zsolnai divatesík-szövetből...	40 kor.
Zsolnai Lodenből «Hungaria Melton»...	40 «

Férfi-ulster

Zsolnai szürke double-szövetből (bélés nélkül)...	40 kor.
Zsolnai szürke double-szövetből (Prinz Wales fagon)	52 «

Fiu-öltöny, hosszú nadrággal

Zsolnai Hungária Meltonból, tiszta magyar gyapju...	27 kor.
Zsolnai divatesík-szövetből	30 «

Fiu-öltöny, «Complet» rövid nadrággal és mellényvel

Zsolnai szürke Hungária Meltonból	18 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral»	26 «
Zsolnai divatesík-szövetből	22 «

Gyermek-ruhák, «Costüm» térű vagy lengyel-nadrággal

Zsolnai szürke Hungária Meltonból	15 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral»	14-18 «
Zsolnai divatesík-szövetből	15-20 «

KASSA
Fő-útca 27. sz.

NEUMANN M.
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓ

**férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe**